

קריאה קרי

הבטחון. אמרנו כי נטושה מלחמה בינו לבין משה שרת. אמרו לנו אז כי אלה דברי בגידה וכפירה, בכחינת נעיצת סכין בגב האומה הלוחמת. אך כיום ברור לנו כי שגינו בכי חן ההפוך: לא גילינו את האמת די צרכה. התאפקנו יתר על המידה. אסור היה לנו להתחשב בהרדת המשפחות. כי בכך סייענו לכוחות החושך, שהמיטו אסון על המדינה.

★ ★ ★

באוקטובר 1953, בעת כהונתו של פינחס לבון כמלאמקום שר-הבטחון, בוצעה פעולת-קריאה הנוראה, שיועצה את העולם. תוך ימים מעטים הפכה "השחיטה של קיביא" לשם דבר ברחבי תבל. ידענו כבר אז כי לא היה כל קשר בין ביצוע פעולה זו ובין ההוראות שניתנו עליידי הממשלה החוקית של ישראל. היא היתה כלי-כוח פרי אופיו האישי של משה דיין, שהניכיו האישיים ביצעו את הפעולה. לא יכולנו לכתוב זאת. תחת זאת כתב אורי אבנרי מאמר בעל תוכן חריף, אך כסגנון מתון מאד, ובו הדגיש את הצורך לשמור על טוהר הנשק העיברי, לבל ייכתם עליידי פישעי-מלחמה (הטולם הזה 836). כעבור ימים מעטים נערכה התנפלות זדויה

אם קראת את פרקי ספרו של חגי אשר, או את תמציתם שפורסמה בשבועון זה, יתכן כי עלה בדעתך לשאול: היכן היה העולם הזה כאשר קרו כל הדברים הנוראים האלה?

בשנת 1954, כמו בכל שנה אחרת, נכתבו עשרות מאמרים נגד השבועון הי-מסויים, על כי הוא הורס את המוראל של צה"ל, משחיר את דמות המדינה ומערער את אמון הציבור במנהיגיו הנבחרים. אמרו עלינו, בכתב ובעל-פה, כי אנחנו עוכרי ישראל, בוגדים וסוכני האויב.

אולם העולם הזה גילה, באותה שנה, רק חלק קטן מן האמת הנוראה. והיום אתה יכול לשאול, בצדק: מדוע?

★ ★ ★

איננו יכולים לטעון להגנתנו כי לא ידענו מה המצב. אף כי לא היו מצויים תחת ידינו המיסמכים הסודיים, שנמסרו על-ידי בן-גוריון לחגי אשר, הרי היה לנו מושג ברור מאד על המצב בצמרת המדינה. ידענו כי נטושה מלחמה בין ראש-הממשלה ושר-הבטחון. ידענו כי שר-הבטחון אינו מדבר עם הרמטכ"ל ועם מנהל משרד-הבטיחון, וכי שני אלה אינם מדברים עימו. ידענו כי הרמטכ"ל מבצע פעולות מאחורי גבה של הממשלה, וכי הוא מצפצף על הוראות ראש-הממשלה. ידענו כי שר-הבטחון אישר פעולות ללא כל קשר עם הצרכים הי-בטחוניים האמיתיים, כדי למצוא חן בעיני צמרת צה"ל. ידענו כי הרמטכ"ל פועל בלי אישור שר-הבטחון.

ידענו זאת, כי אז — כמו תמיד — היו לנו יחסים מצוינים עם כמה מן הקצינים הבכירים, שכאבו את כאב המדינה, ושרחשו אמון גמור לשבועון זה, למרות החרם הי-רשמי שהיה מוטל עליו גם אז מטעם משרד-הבטחון. ככל זאת פירסמנו רק קורטוב מן האמת. מדוע?

★ ★ ★

סיבה אחת נעוצה, כמובן, בצנזורה. לא יכולנו לפרסם כי משה דיין התפטר כמה פעמים מתפקידו, וכי הוחזר לתפקידו על פי פקודת האורח דויד בן-גוריון. אילו היה העולם הזה מפרסם או חלק מן הידוע לו, והדברים היו נודעים בעוד מועד לציבור הרחב, יתכן כי הדבר היה מביא לתגובה ציבורית בעוד מועד ולשינוי פני הדברים. יתכן כי הממשלה היתה מעזה להדיח את הרמטכ"ל, או שהממשלה עצמה היתה נופלת — ובכך היתה נמנעת שורת האסונות הלאומיים של 1954, שהעסקה-בייש המפורסם היה רק אחד מהם. ברור כי הצנזורה, הפועלת על פי הגיון של סגני-מישנה, מילאה או תפקיד שלילי ביותר. כדי לשמור על "המוראל של צה"ל", היא הרסה את מוראל המדינה. במנעה איני פורמצייה חיונית מן האזרח והבוחר, נתנה מחסה לכוחות אפלים, ולהצטברות הליכלוך והזוהמה, שגם חגי אשר מגלה רק חלק מהם.

★ ★ ★

אך לא נטען כי הצנזורה בלבד מנעה את פירסום הדברים. היו גם שיקולים אחרים — והגיע הזמן שתדע אותם, ביחוד אם נמנית עם קוראי העולם הזה לפני 11 שנה.

מה היית עושה אתה אילו נודע לך, באחד מימי 1954, שאמש בוצעה פעולה, בה נהרגו אנשים, וכי פעולה זו בוצעה בניגוד להוראות הממשלה וללא צורך בטחוני גי-גיוני?

נניח שאתה עורך שבועון. אתה יודע את האמת. אתה יודע ששום עתון אחר לא יעז לגלות את האמת, אפילו הגיעה לידיעתו. אבל לפניך מונחות התמונות של בני המשפחות השכולות. אתה רואה תמונות של אמהות וזעקות בלתי-היא.

האם היית מעז להגיד למשפחות אלה כי בניהם נהרגו לשוא? שהם נפלו קורבן לאינטריגות בין ראש-הממשלה, שר-הבטחון והרמטכ"ל (כפי שמגלה עתה חגי אשר, בשם דויד בן-גוריון)? האם היית מוכן להגיד זאת לרבבות משפחות אחרות, שבניהן שיר-תו או בצה"ל, ושהיו חרדות לגורלם? אנחנו עמדנו במצב זה עשרות פעמים, ומצוקתנו הנפשית גברה משבוע לשבוע. ידענו שחובתנו כלפי המדינה הדמוקרטית היא לכתוב את האמת, אפילו תימחק על-ידי הצנזורה. אך ידענו גם שיש לנו אחריות אנושית כלפי המשפחות ואחריות לאומית כלפי בטחון המדינה, שהיה נהרס אילו נודעה אמת זו.

על כן נהגנו בהתאפקות. לא פעם רמזנו כי פעולות מסויימות אינן מוצדקות. אמרנו פעמים רבות כי הקו המדיני של פעולות התגמול הוא מוטעה מיסודו. התקפנו כי חריפות את פינחס לבון, על מעשיו כשטח

"העולם הזה" — יוני 1954 *

נית על אבנרי ועלי. בצאתנו בחשכת לילה ממשד-המערכת הותקפנו על-ידי קבוצת צעירים, שהיו מצויידים בידיות של טוריות.

עד היום איננו יודעים מה היה יעד הי-מעשה: להתנקש בחיי אבנרי, או לחטוף או-תו. על כל פנים, הנסיון סוכל על-ידי עוב-רים ושבים. המתנפלים הצליחו רק לשבור את שתי ידיו של אבנרי, ולהנחיל לי-זעוע-מוח. הופעת העתון לא הופסקה אף לשבוע אחד.

לא עבר זמן רב, וידידינו מסרו לנו כי המתנפלים באו מבין משתתפי פעולת קיביא, וכי פעלו על פי פקודה מגבוה. מקור הפקודה: משה דיין.

בהתאם לכך פנתה המערכת במכתב רישמי אל שר-הבטחון, פינחס לבון, במכתב פורטה ההאשמה, ושר-הבטחון נתבע לפתוח בחקירה רישמית לגבי התנפלות זו.

שר-הבטחון פינחס לבון לא מצא מעולם לנכון להשיב על מכתב זה — או אף לאשר את קבלתו.

אשר כפן

* הכותרת מימין: המאבק בתוך הי-ממשלה — לבון נגד שרת. הכותרת השניה נוגעת להופעתו של דויד בן-גוריון בפני כנס-נוער בשיי-חוניס, שנערך באותו שבת, ושנועד להזכיר לציבור את קיומו של הי-אורח בשה-בוקר.

חדש!

רביעית שער הזהב

14 שירי דת כושיים

12" ארז נגן מתקליטי

חדש!

קליף

16 להיטים (רצועת סינורק, בי-באפ-א-לולה, דני ואחרים)

12" ארז נגן מתקליטי

המכונית הספורטיבית

ההולנדית - דאף

בני משה קרסו בע"מ רח דב"ל 24 - טל. 33241 ת"א

"לריד"

חמכו הבינלאומי להתכתבות

אלפי מתכתבים לפי שיטה אמריקאית פרוספקט חינם תל-אביב, ת. ד. 4185

חופשה בלתי נשכחת לזוגות בירח הדבש

בתה מנחה ריקודים לצלילי תזמורת גנתון ותכנית בין-לאומית

במועדון הלילה הפתוח מדי ערב הופעת אומנים בין-לאומיים וריקודים עד השעות הקטנות.

לכל זוג, שי מטעם המלון

הזמנת מקומות מראש

מלון

גנתון

טבריה

טלפון 20860